

Ročník: 94

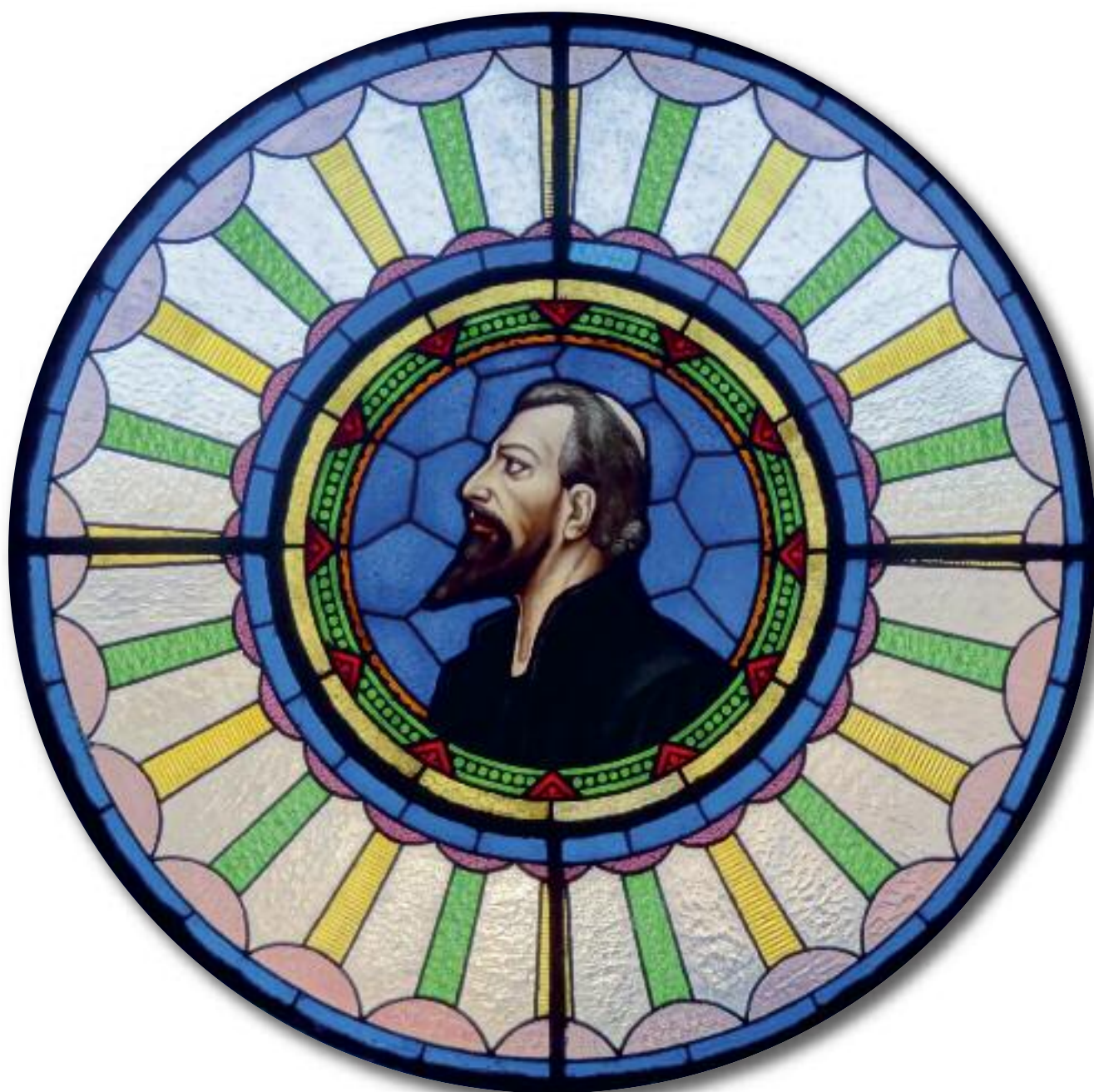
číslo: 27

6. července 2014

Cena: 8 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Mistr Jan Hus na vitráži ve sboru v Držkově

Foto: Mgr. Petra Šternová

EDITORIAL

Pochází z Husince a na škole v blízkých Prachaticích nabyl svého prvního vzdělání. Jméno jeho jest Jan. Teprve když v Praze, po zvyku universitním, připojí ku svému jménu název svého rodiště, utkví toto pojmenování jihočeského městečka v myslí jeho vrstevníků a tento Jan z Husince už dalším svým životem se o to postará, aby z toho všeho vyllynulo jediné jméno, jež bude vyslovovat náš národ celé věky: Jan Hus.

Z knihy F. V. Krejčího Jan Hus

Milí čtenáři, po tematickém čísle o našem prvním prezidentovi se vám nyní dostává do rukou další, zaměřené na nejvýznamnější osobnosti našich dějin. Tentokrát jí není nikdo menší, než samotný Mistr Jan Hus, patrně nejvýraznější postava naší historie a morální klenot české země, k němuž náš národ vzhlíží už šest století s úctou a pokorou pro jeho ctnostný život naplněný pravdou i mučednickou smrtí v plamenech, již musel za hájení této podstoupit.

Musel být nesmírně odvážný člověk, tenhle Mistr Jan. Když se vydal po cestě pravdy, tušil, kam jej až může dovést, a přesto setrval a neuhnul z ní ani krokem, vědom si, že jeho život jest v rukou Kristových. Miloval Boha a Ježíše Krista nade vše a tomu zcela podřídil svůj život. Neváhal kritikou drtit vše, co dalo se v rozporu s Písmem, co odporovalo Božím přikázáním. Vyčínil biskupům, kteří se odívali ve zlatá roucha a jedli na stříbře, připomínaj jim, že Kristus jedl chléb a chodil bos. Jeho kritiky nebyli ušetřeni ani kardinálové a neminula dokonce ani krále. Ano, musel to být nesmírně odvážný člověk, tenhle Mistr Jan.

Přijměte prosím toto číslo jako vyjádření úcty nevšednímu člověku, jako malou splátku velikého dluhu, který naše společnost vůči Mistru Janovi má.

Vaše redakce

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Sázava 2014

Již čtrnáctý ročník „Pouti na Sá-zavě“, tentokrát u příležitosti 600. výročí přijímání podobojí, proběhl v sobotu 21. června v areálu Sá-zavského kláštera. Pout' byla zahájena ve sboru Opata Prokopa a vedla do areálu klášterních zahrad. Bohoslužby konal br. patriarcha dr. T. Butta s biskupským sborem. Na programu byly společné starokřesťanské hody lásky – agapé – na společném ubruse, prostřeném na zemi. V bohatém dětském programu nechyběla stezka s úkoly na téma „Chleba a víno“ (o tom, jak chléb a víno vznikají, či jak se liší druhy obilovin a mouky), výtvarná soutěž a divadlo, které zaujalo i dospělé. O příjemnou atmosféru se staral sbor Chrpy s učiteli církevní ZUŠ Harmonie, ale také bratr patriarcha s bratry biskupy, kteří po bohoslužbě publiku společně zazpívali a zahráli na kytary. Atmosféru setkání podtrhovala krása přírody i duchovní výjimečnost místa. **red**

Slavnost Nejsvětější Trojice v Písku

Nedělní dopoledne o Nejsvětější Trojici proběhlo v písecké husitské obci již tradičně ve znamení setkání. Sestra farářka Miluše Štojdlová připravila ve spolupráci s farníky úžasný program.

Základem všeho je samozřejmě eucharistická slavnost liturgie Církve československé husitské. Při ní přijali svátost biřmování naši sourozenci v Kristu: Vojtěch Richard Filip a Marcela Izabela. Bratr biskup Filip v kázání připomněl, že právě Trojice Boží je základem naší křesťanské víry. Přijímání pak podával právě bratr Filip spolu s novými biřmovanci, kteří na závěr bohoslužby ještě znovu připomněli svůj biblický verš, jenž je bude provázet až do konce jejich pozemského putování.

Verš je z listu apoštola Pavla Korintským ze 13. kapitoly: „A tak zůstává víra, naděje, láska – ale největší z té trojice je láska“. Bohoslužeb se zúčastnili také vě-

řící z Walesu, kteří přispěli k nádherné atmosféře zpěvem starých velšských křesťanských písní. Po bohoslužbách všechny účastníky pozvala sestra farářka do Kaple odpuštění, kde bylo přichystáno pohoštění. Ještě dlouho jsme seděli společně a užívali si krásnou farní neděli o slavnosti Nejsvětější Trojice, kde tím nejpodstatnějším je právě slovo setkání. Bohu díky.

Farníci z NO Písek

NAD PÍSMEM

GÉNIUS, NA KTERÉHO JSME MĚLI ZAPOMENOUT

Ne, nemám na mysli tichého básníka z Vysočiny – Bohuslava Reynka – kterého by jistě vydělaly obrovské billboardy podél dálnice s marketingově zvládnutou pozvánkou na jeho (jak jinak v Čechách) posmrtnou výstavu. Ono to platí i o M. Janu Husovi.

Tehdy nenápadná kauza českého kazatele v megakoncilu kostnickém, utopeném víc v mocenských než teologických sporech zhůvěřilé církve s trojpapežstvím, je po staletích nepříjemně živá a hlasitější, než by se tenkrát dalo tušit. Hus nechtěl a neměl rozdělit církev (už beztak rozdělenou). Chtěl ji reformovat návratem k počátkům církve prvotní, kdy – jak jsme o tom četli o svatodušních svátcích – byli křesťané „všemu lidu milí“. Řečeno zjednodušeně bez teologických, filosofických, historických a ideových nánosů: Šlo mu o srozumitelné Boží slovo, věrné a důvěryhodné následování evangelia Kristova i o Kristu – především těmi, kdo je hlásají.

Jak by se dnes díval na restituce, si domyslete raději každý sám. Všichni víme, jak církev v dějinách k majetkům přicházela. (Naštěstí ta naše, vzniklá r. 1920, má majetek ukradený komunisty až na něco málo lehce spočitatelný.) Požadavky našich otců zakladatelů – české bohoslužby čelem k lidu, přijímání pod obojí s větším vlivem laiků a dobrovolný celibát – byly tehdy Vatikánem odmítnuty. Naše církev, stojící na modernistických římskokatolických duchovních, byla dána do klatby. Přiznám se, že netuším, zda byla klatba zrušena. Bylo by to jistě úsměvné vzhledem k částečným reformám II. vatikánského koncilu. A tak dnes v rámci počínajících ekumenických husovských oslav lze v dějinné zkratce říct: Kdyby byli všichni papežové jako svatořečený Jan XXIII. a dnešní František, Hus by nehořel, reformace by se ubírala jinou cestou a my bychom se dnes scházeli u společného stolu s večeří Páně, k němuž

jsme přece všichni společně zvaní Hostitelem, Ježíšem Kristem. Nepotáceli bychom se dnes jako křesťané mezi nedůvěrou, nevěrohodností, finančními, mocenskými, ba i sexuálními aférami všeho druhu. Jenomže dějiny KDYBY neznají. A tak Hus nebude svatořečen. Nevadí. Hus měl být zapomenut. A přesto ho dnes slyšíme napříč církevním spektrem čím dál neodbytněji. Ostatně Husovy návrhy jenom jinak vyjádřil jeden z kandidátů na papežský stolec, nedávno zemřelý kardinál Martini. K nutnosti jednotného stolu s večeří Páně všech křesťanů přidal i otázky postoje církve k sexualitě člověka a postavení ženy v církvi... Možná proto nebyl tenkrát zvolen. Naštěstí už nebyl upálen.

Na místě Husova kostnického vězení stojí moderní hotel. I to jsou dějiny. Na břehu Bodamského jezera pak stojí socha Impéria, dílo německého sochaře Petera Lenka. Je to nevěstka s odhaleným poprsím, která má na hlavě cosi, co připomíná šaškovské rolničky, v jedné dlani drží nahatého císaře, v druhé nahatého papeže. Příznačné znamení dějin církve! Provokativní? Provokaci bereme jako něco, co nás naštvává. Ale v latině ono „provocatio“ znamená podnět a výzvu. A svým způsobem otazník. Ty jsou vždycky nebezpečné. Neboť nás nutí ke změně paradigmatu, vidění a smýšlení o věcech světa i církve a vedou k tvůrčím pochybnostem, které – jak víme od sv. Augustína – víru posouvají. Jinými slovy – vedou nás k pokání. A tím by rok (a nejen rok) 2015 měl být. Ne biléním hrobů proroků a citátománií z Husa. To bychom jen potvrdili obavy historika a husitologa prof. Františka Šmahela, když v rozhovoru pro Literární noviny řekl: „...od jubilea kromě ekumenického krasořečnictví, státních formalit a rádobý provokativních exhibic nic neočekávám. Bez hlubších dějinných reflexí jubileum rychle vyšumí.“

Pro křesťana je dějinná reflexe především reflexí duchovní: Zbavit se lidských církevních zavádějících koncepcí a dogmat, pustit se na hlubinu Husova života v Boží pravdě. Nést jako on svou kůži na trh v plném sebenasazení a opravdovosti víry... Než aby to připomínalo ony billboardy, raději řeknu AMEN.

Jana Šilerová

Z kazatelského plánu

Čtvrtá neděle po svatém Duchu

Na mysli nám tane tvé milosrdenství, Bože, zde, uprostřed tvého chrámu.

Jak tvé jméno, Bože, tak i tvoje chvála zní až do končin země. ŽALM 48,10-11

První čtení z Písma: Zacharjáš 9,9-12

Tužby pro dobu po Duchu svatém (II):

1. Aby ze zármutku všedních starostí a loby malicherných sporů naši mysl vzhůru k sobě povznášel, modleme se k Hospodinu.
2. Aby daroval nám sílu konat dobro a v dobrém díle pracovat pro větší slávu Boží a pokoj mezi lidmi, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku, Hospodine, učíš nás zachovávat tvá přikázání, abychom milovali tebe a naše bližní. Daruj nám svou milost, ať jsme ti oddáni celým srdcem a navzájem spojeni čistou láskou! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Římanům 7,15-25a

Evangelium: Matouš 11,16-19.25-30

Verše k obětování: Žalm 18,28.32

Verš k požehnání: Žalm 34,9

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, dej, ať nás nebeské tajemství večeře Páně obnoví ve víře, posvěti v lásce a posílí v naději! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 10, 25, 60, 70, 76, 104, 107, 148, 192

M. J. Hus - CESTOU ÚZKOU K ŽIVOTU

„Abychom pamatovali, že skrze mnohé utrpení svatí jsou vešli v království nebeské“, napsal M. J. Hus 10 dní před svým upálením „v žaláři v okovech v čekání na smrt“ 27. června 1415. Předznamenal tak završení své pozemské cesty s Kristem a za Kristem, která ho, jako našeho Pána Ježíše Krista, vedla k oběti nejvyšší – k vydání života, aby život neztratil, ale ve věrném následování našel. (Mt 16,25) V lásce ke Kristu poznal pravdu, která ho učinila svobodným. (J 8,32) V Kristu našel Cestu, Pravdu i Život. (J 14,6)

A proto našel odvahu mnoha mučedníků, kteří byli umučeni před ním, o níž čteme i u Matouše: „*Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou.*“ (Mt 10,28a)

Apel jít cestou úzkou, jež vede k životu, je živým odkazem Mistra Jana Husa, jehož smrt na hranici kostnické každoročně vzpomínáme v Praze v Betlémské kapli, u Husova kamene v Kostnici, na Krakovci, Kozím Hrádku, v Husinci i na mnoha dalších místech nejen v České republice.

Na mnoha místech 6. července či v předvečer svátku, popř. i v jiné dny, zaznívají kázání a promluvy, v nichž se kazatelé snaží postihnout Husův odkaz a aktualizovat jeho myšlenky. Nebude proto na škodu si připomenout, co sám M. J. Hus kazatelům vzkazuje: „*Kažte evangelium, zvěst dobrou, to jest tu, která vyvádí lidi z hříchu pro chválu Boží, blaho bližních a vlastní. Kdo takové zvěsti zvěstuje, káže dobro. Kdo však naopak nekáže takto, nýbrž hlásá zisk, lež, svou chloubu nebo hromadění bohatství, nehlásá zvěst dobrou, nýbrž zvrácenou.*“ (Na svátek Nanebevstoupení 21. 5. 1411)

Mistr Jan nebyl pouhým kritikem celospolečenských poměrů, šlo mu o spásu každého člověka. A byl si vědom lidské slabosti. „*A že v tom bídném světě jest*

utrpení, jež člověka mučí, po druhé hřích, jež člověka umrtvuje, a po třetí marnost, jež člověka klame; protož proti té trojí bídě Spasitel slíbil svým věrným poslati Ducha svatého, jež jest utěšitel zarmoucených.“ Duch svatý je dle jeho slov seslán „*k utěšení a k potvrzení a k naučení.*“ A řečeno podle Husa i s Janovým evangeliem (J 15,26) jde o: „*Ducha pravdy*“, jež jest pravda věčná, každé lži vždy protivná. „*Ducha pravdy*“, neboť pravdu miluje, pravdě učí, pravdě pomáhá, pravdu vy-

pravdu, učení se pravdě, milování pravdy, říkání pravdy, držení pravdy a její bránění až do smrti, uzavírá výrok, který se často od Husova Sedmera odděluje a vynechává, a přitom se jedná o jeho vyústění a současně zdůvodnění významu: „*neboť pravda tě osvobodí od hříchu, od ďábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné, jež jest odloučení věčné od milosti Boží i od blahoslavené vši radosti, kteréžto radosti dojde, kdožkolivěk věří v Boha i v Jezu Krista, jež jest pravý Bůh a pravý člověk.*“

Zápas o život – spásu každého člověka – je Husovým apelem zaznívajícím k nám i do současnosti. A tento zápas se odehrává na život a na smrt. Proto se jeho kritika nevyhýbá nikomu a ničemu, co by svádělo člověka a církev na cestu širokou – do zatracení. Proto Hus neúnavně káže, píše, učí. Pro záchranu mnohých. Jak tento jeho odkaz naplníme? Děláme vše pro spásu každého člověka? Povzbudíme slabé, v lásce a s láskou napomínáme a přivádíme k nápravě ty, kteří se dostali na scestí a věrní Kristu ve službě druhým pro jejich spásu umenšujeme sami sebe?

Vykročíme s úctou k M. J. Husovi po téže úzké cestě s Kristem a za Kristem pro spásu svou i všech kolem nás a věrně se našeho Pána držme i přes nesnáze, příkoří i případný strach.

Kéž nám zní podobně jako Husovým přátelům před jeho odjezdem do Kostnice 10. 10. 1414 jeho slova:

„*Mistr Jan Hus, v naději kněz a sluha Pána Ježíše Krista, všem věrným milým bratřím i sestrám v Pánu Ježíši, jež jsou Boží slovo*

skrze mne slýchali a přijali milost a pokoj od Boha, otce našeho, i od Ducha svatého, aby bez poskvrny v pravdě jeho přebývali.“

Hana Tonzarová

svobozuje.“ (J. Hus, Postilla, 6. neděle po Velikonocích)

Známý Husův výrok o pravdě, který je nazýván Husovým „Sedmerem“ a burcuje člověka k hledání pravdy, slyšení

Miroslav Matouš:

Husovy Listy žalární

1. Já, věrní moji, pro Boha vás napomínám v Kristu,
nad nesváry zkormoucen, jež ve vlasti jsem zřel;
tam, touže národ přeslavný vést k betlémskému místu,
z rozkolu jsem v jednotu jej shromáždit chtěl.

Ó, nechte světa marností, ty časné jsou a minou,
synům lidí nevěřte, těm klamným knížatům!
Vždyť v mocných není spasení, dnes jsou
a zítra zhynou,
padne král, ten smrtelný, i liché slávy dům!

Jen v naučeních Zákona, ó drazí, budte stálí!
Stůjtež v pravdě poznané, jež vládne nade vším,
a služte cele oddáni jen Pánu Kristu králi:
jeho usilujte znát a k Bohu spějte s ním!

Poslední vyzvání Mistru Husovi.
Obraz Kamila Vladislava Mutticha

2. Takt' prosím: střežte, přátelé, mé listy, v poutech
psané; jest nezjištěno v tento čas, co se mnou dál se
stane.

Mám k potěšení řádky své, řeč vašich listů všech
a doufám, že i ostatním být mohou na prospěch.
Vy v bídě mé i v slabostech mi síly dodáváte
a jistě Pán mi poslal vás co svoje posly svaté;
když teskním, proklat, potupen, a čas můj osamí,
jak milý ten, kdo utěší a ruku podá mi!

A, drazí moji, nebudte tou zprávou ustrašeni,
že moje knihy, dílo mé má přijít ke spálení.
Nechť víra mocně zjevna jest, spis každý zůstaň skryt,
a vás i mne rač Hospodin svým Duchem posílit!

3. Naposledy volám vás, mé Bohu milé děti,
chovejte mne v paměti, ne jak bych kacíř byl,
milujte se vespolek a chraňte ze všech sil
Betlém, české knihy mé, jimž nechť rozuměti.

Žádným písmem, důvody, mne nepřemohli páni,
jenom lstí a hrůzami mne měli k odvolání.
Svatým písmem proti mně sbor pyšných nechtěl jít:
marně hleděl Boží moc v mém nitru převýšit.

Mnoho psát už nebudu, Bůh žehnej cestě vaší!
Kéž i o nás Jakubův list obecný je psán:
„Blahoslavený jest muž, jenž pokušení snáší:
vezme žití korunu, již zaslíbil mu Pán.“

4. Já v žaláři a v okovech vám věrným píši list,
již k zítřku od zlých čekaje mé na smrt vyvedení.
Kéž plamen spálí viny mé, kéž v žáru sejdu čist,
kéž na hranici úzkost má se v klid a sílu změnit!

Mne hlavy bolest soužila, já sláb jsem dávil krev
a temnot lstiví svědkové mi hrdlo zdrhovali.
Než přísahu, spíš pouta, kůl a požár smolných dřev,
než zradu, lépe v dýmu mřít, jenž k nebesům se valí.

Být pevný v pravdě hotov jsem, též sebe v oběť dát
a svědkům čelit falešným i pánům šedesáti.
Vy v lásce na mne myslíte, dlím s vámi v duchu rád
a s vámi budu na věky, až smrt mne Bohu vrátí.

*(Zveršovaný výběr
dochovaných Husových listů z žaláře v Kostnici)*

S KOSTNICÍ SI PŘIPOMÍNÁME VÝROČÍ KONCILU

Město Kostnice je starobylé středověké město na břehu rozlehlého Bodamského jezera rozprostírajícího se v malebné krajině na pomezí Německa a Švýcarska. Výročí 600 let od konání koncilu (1414 – 1418) město Kostnice pojalo jako významnou událost evropského významu. Na pozvání pana primátora jsme se v dubnu tohoto roku také vydali jako zástupci Církve československé husitské do Kostnice.

Pro nás, poutníky z Čech, je pohled na toto krásné a uspořádané město zatížen vzpomínkou na smutné události odsouzení a popravy Mistra Jana Husa a Mistra Jeronýma Pražského během konání koncilu. V okolí jezera jsou i městečka, která si také uchovala středověký ráz. Když jsme přijeli k Bodamskému jezeru, kladl jsem si otázku, kudy se asi plavil Mistr Jan Hus. Je známo, že z Biberachu zamířil Hus s doprovodem přes Ravensburg k jednomu z tehdejších přístavů na Bodamském jezeru, odkud se pak přeplavil v sobotu 3. listopadu 1414 do Kostnice. Na výstavě jsem později viděl model dřevěné lodi z té doby. Také na dřevorezu Hartmana Schedela jsou zachyceny lodě, jak přepravují lidi i zboží. My jsme se přeplavili trajektem, který přes Bodamské jezero jezdí pravidelně do přístavu v Kostnici.

Významnou součástí zahajovací slavnosti výročí koncilu byla i ekumenická bohoslužba v münstru. Tedy právě v tom kostele, kde byl Mistr Jan Hus souzen, jak to znázorňuje známý obraz malíře Josefa Brožíka. V průvodu do hlavního chrámu jsme společně kráčeli s římskokatolickými duchovními a členy řádů. Ministranti nesli korouhve a v okolí se šířila vůně kadidla. Jako ti, kteří se hlásíme k Husovu odkazu - zástupci Církve československé husitské a Českobratrské církve evangelické v čele s bratrem synodním seniorem Joelem - jsme byli přijati s přátelským uvítáním a pohostinností. Výstava, jejíž otevření jsme se účastnili, je insta-

lována ve starobylém koncilním domě. Vystavené zlaté a stříbrné kalichy, biskupské berly, prsteny a roucha dokládají moc, bohatství a významnost tehdejší středověké církve a jejích představitelů. Na této výstavě je věnována i značná pozornost Janu Husovi a je tam vystavena i část látky z jeho údajného oděvu.

Nelze navštívit Kostnici a nezastavit se u Husova kamene, v místech směrem k hradu Gottlieben, kde byl podle tradice Mistr Jan upálen. Z druhé strany kamene je nápis připomínající jeho přítele Mistra Jeronýma Pražského. Při naší dubnové návštěvě smácel kámen vytrvalý déšť.

Tehdy v době konání koncilu se setkaly dva programy reformy církve. Jeden zastával koncilní otcové a druhý představoval Jan Hus - mistr z Čech, jenž si nesl pověst nebezpečného kacíře šířenou zvláště nepřáteli z jeho vlasti. Nebyl mu tehdy dán prostor k diskusi a kauza českého reformátora byla řešena mocí, avšak v celkovém pohledu znamenala tehdy spíše méně významnou epizodu. Po 600 letech se dostává Janu Husovi nového zájmu z hlediska vztahů mezi Němci a Čechy. V obzoru evropských protestantských církví je zde symbolická vztažnost Husova roku 2015 a Lutherova výročí v roce 2017. Na reformaci nelze nahlížet jen jako na konfesní či národnostní záležitost, ale jako na široké hnutí, do kterého cenným způsobem náleží také Mistr Jan Hus, husitství a českobratrství. V naší zemi v jubilejním roce 2015 bude přede-

Husův dům v Kostnici

Hus se svým doprovodem zde měl být ubytován od 3. do 28. listopadu 1414 u vdovy Fidy Pfisterinové. V 16. století byla na domovní fasádu umístěna tabulka s posměšným čtyřverším, sejmutá až ve 20. století. V roce 1785 byla na průčelí osazena menší Husova kamenná busta. Roku 1878 směřovala do Kostnice již druhá národní pout', jejímž výsledkem bylo osazení pamětní desky, která je na fasádě dodnes. V roce 1922 dům zakoupilo konsorcium českých bank a předalo ho Společnosti Husova muzea se sídlem v Praze. Tato společnost, která stále zajišťuje provoz domu, byla založena roku 1919. První muzejní expozice byla otevřena roku 1965, v roce 1980 proběhla rozsáhlá rekonstrukce budovy a expozice přepracována. Ve spolupráci s Husitským muzeem v Táboře byly další úpravy expozice provedeny v 90. letech minulého století. (Zdroj: Wikipedie)

Dne 6. července t. r. bude otevřena nová expozice.

Výřez z obrazu Václava Brožíka Mistr Jan před koncilem kostnickým

vším úkolem křesťanských církví představovat Jana Husa veřejnosti jako věřícího člověka, jako křesťanskou svědeckou osobnost, vycházející z trvalých hodnot evangelia Ježíše Krista. Současně jako toho, kdo svým etickým zaujetím projevoval pastýřský zájem o praktické starosti a těžkosti lidského života.

Tomáš Butta

Co rádi čtete?

V červenci nesmíme zapomenout ani na svátek Cyrila (Konstantin) a Metoděje. Pokud máte rádi dobrodružné historické knihy a chcete se o dvou věrozvěstech a životě na Velké Moravě v jejich době dozvědět něco víc, určitě si přečtete napínavou knižku *Strážce ohně* od Oldřicha Seluckého, kterou v roce 2012 vydalo Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří.

Hlavním hrdinou je chlapec Vojmír, který se dostává do centra střetů mezi Velkomoravskou a Východofranckou říší. Na jedné straně kníže Rastislav, jenž na Moravu pozval soluňské bratry, aby zde založili školu. Na druhé straně vazal krále Ludivíka, krutý a dobovačný baron Gunther, a jeho pomocník, listivý Krumvít. Vojmír musí

Řešení ze str. 3:

1. Šimon Kananejský; 2. Kain; 3. Kíš; 4. Jan Křtitel; 5. Kornélius; 6. Kristus

čelit mnohým nebezpečím, zároveň však potkává dobrého přítele v chlapci Aristobulovi z byzantské družiny a velmi dobrého učitele v Konstantinovi, jenž v něm zase nalézá výborného žáka.

Četbou této knižky můžete spojit příjmené s užitečným – přečíst si dobrodružný a napínavý příběh a zároveň se dozvědět něco víc o dávné historii své země. Napište nám, jakou pěknou knižku jste v poslední době četli vy! JK

Prázdninový vlak

Po kolejích jede vlak,
jiskří, kouří jako drak.
Veze děti v šíry svět,
k babičkám i na výlet.

K prázdninovým slunným dnům,
jede vstříc všem dětským snům.
Kolem luk, zelených stráží,
jede splnit skrytá přání.

Jitka Vestřálová (Landová)

*Nakreslila:
Lucie Krajčřířková*

CESTA

Modlitba

*Pane Bože, děkujeme ti za Mistra Jana Husa,
od kterého se můžeme hodně naučit.
Přáli bychom si stejně jako on
co nejvíce se podobat tvému Synu, Ježíši Kristu.
Prosíme tě, pomáhěj nám v tom.*

Amen.

Pravda a láska

6. července si každoročně připomínáme osobnost Mistra Jana Husa. Mluvíme o něm jako o zastánci pravdy, Boží pravdy, které se držel tak věrně, že za ni položil i svůj život. Pro mnohé z nás je nedostupným ideálem – chtěli bychom být také tak pevní a zásadoví. Mnozí lidé si jej také berou za vzor a jeho jménem se zaštiťují, když se snaží pravdu hájit. Může v tom být však malý háček – nebo vlastně hned dva. Jednak ta pravda, za kterou bojujeme, může být jen naše přesvědčení, náš osobní názor, který nemusí vždy nutně být správný. A to je pak něco jiného, než pravda, kterou hájí Mistr Jan, Boží pravda, poznaná z Bible.

A ten druhý háček? Mistr Jan Hus byl současně plný pokory a lásky. Říkal: „Já si to od vás rád nechám vysvětlit. Pokud mě přesvědčíte, že se mylím, uznám svou chybu.“ A nebyla v něm zášť a nenávisť. Vždy se snažil co

nejvíce se chovat jako Pán Ježíš, který také na kříži prosil svého nebeského Otce, aby odpustil těm, kteří jej na kříž přibili. A tomu bychom se měli učit především – vzájemně lásce. Protože pokud pravdu – být by byla sebezprávdější – hájím sveřepě a útočně,

v duchu odkazu Mistra Jana Husa to není. Takže – nesnažme se prosadit svůj názor vždy a za každou cenu. Zkusme si nejprve se svými odpůrci o všem, pokud možno v klidu, promluvit. Treba nakonec zjistíme, že všechno bylo jen hloupé nedorozumění, které se dá snadno vysvětlit.

Pokud to tak není, pak na své pravdě samozřejmě trváme, ovšem v lásce. Je to velmi těžké, i pro mnohé dospělé, zachovat si ve vyjatých chvílích chladnou hlavu. Snad nám může pomoci vědomí, že nám už dnes nehrozí tak krutý osud, jaký potkal Mistr Jana.

Jana Krajčřířková

Nakreslila: Lucie Krajčřířková

Proč se říká že...

27. Je to nevěřící Tomáš

Mile děti, v této Cestě se s našim seriálem o v životě běžně používaných rčeních a přirovnáních, která mají svůj původ v Bibli, rozloučíme. A bude to velmi známým přirovnáním – že je někdo

nevěřící Tomáš, to jste už určitě někdy slyšely. Věřím, že mnozí z vás znají i biblický příběh o Ježíšově učedníku Tomášovi, zvaném Didymos, který nechtěl uvěřit, že byl Ježíš vzkříšen, dokud si sám nesáhne do jeho ran. Druhého dne se mu Ježíš skutečně ukázal a Tomáš viděl i jeho rány. V tu chvíli uvěřil, že je Ježíš Spasitel (Jan 20,24-29).

Dnes bývá jako nevěřící Tomáš označován každý, kdo přijímá

určitá tvrzení s nedůvěrou. To nemusí být samo o sobě chybou – vždyť kolikrát se nás někdo snaží obalamutit, napálit, obelhat! Určitě je dobře se nejprve přesvědčit,

co je na tom pravdy, sehnat si důvěryhodné informace. Když si nejprve všechno ověříme, můžeme potom klidněji třeba podepsat nějakou smlouvu, něco slíbit. Také Tomášova víra byla potom pevná, možná pevnější než víra mnohých, kteří uvěřili snadněji.

Tak vám děti, přeji, aby vás nikdy neobelhával a vaše víra byla pevná a stálá!

Jana Krajčířková

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Soutěž o tři knihy

Obrázek převozníka se sv. Mikulášem představuje znak města, jehož jméno se dozvíte, když vyškrtáte z „vody“ všechna písmenka, která se v ní vyskytují více než jednou. Ta zbylá vám dají dohromady jméno města, jež má také něco společného s Místrem Janem Husem. Své řešení spolu s adresou a uvedením věku nám sdělte poštou nebo e-mailem (jana.krajcikova@csh.cz) nejpozději do poloviny srpna, v zářijové Cestě se pak dozvíte jména tří výherců knihy.

Hádky ze zahrádky V.

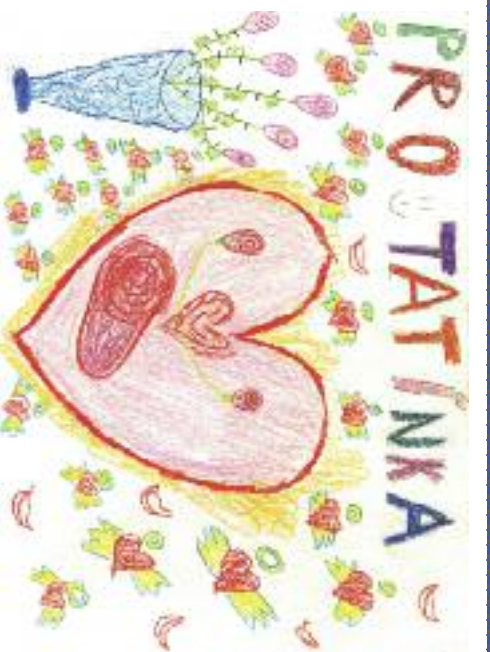
*Od časného rána přiletají,
někde u sousedů domov mají.
Na zahradě nechťejí být sami,
přáteli se s všemi květinami.
(alečv)*

*Vidím, když si motýl na květ sedá,
že má křídla sametově hnědá,
na nich očka – ta se hledět zdají,
v tom se jmenem motýlkovo tájí.
(akčobab)*

*Poslouchejte, chci vám dobře radit:
jen se na něj dívat, nikdy hladit!
Někde nablízku má skrýši svoji,
pod hromadou dříví nebo chvoji.
(kežel)*

Miroslav Matouš

Kresba Lucie Krajčířkové

Vratme se ještě trochu v čase a připomeňme si, že nejen maminky slaví svátek, ale i 15. června měli svátek i tatínkové. Tak jim všem děkujeme za jejich péči a starost a posíláme obrázek od dvanáctileté Elišky Svobodové z Kolína.

Blahopřejeme vítězcům z květinové Cesty

(Silné ženy):

Jonáš Palich z Kroměříže

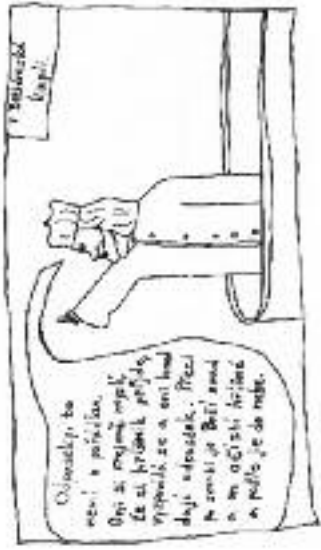
Dominika Vondráčková z Týniště nad Orlicí

Knižku posíláme také Aleně Šrubařové z Ostravy – Staré Bělé za vyřešení osmi-
směrky z Cesty k Noči kostelů (tajenka: Bohoslužby každou neděli.)

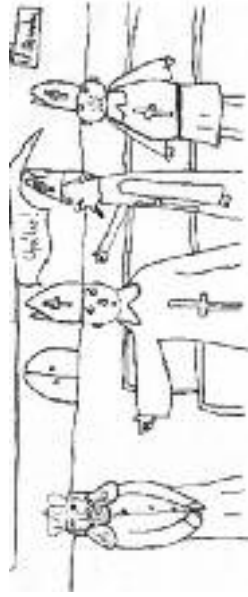

Mistr Jan Hus

Přinášíme vám část komiksu od Paula Šenka z Rychnova nad Kněžnou.

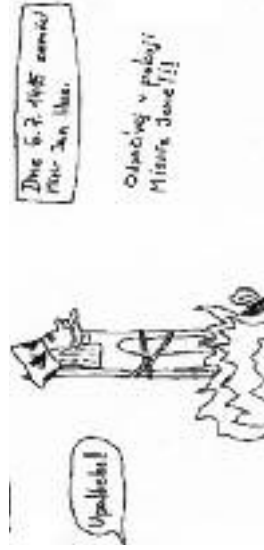
1

2

3

4

Paul Šenk

Kdo je kdo?

Dnes kolem nás chodí spousta lidí se jmény začínajícími na K – Karel, Kateřina, Kristýna, Kamila, Klára, Květa, Kryštof... Proto je docela překvapivé, že v Bibli zase tak moc jmen, začínajících tímto písmenkem, není. Několik jich ale určitě najdeme. Pokud si nebudete řešením jísti, zkontrolujte si ho na str. 8.

1. Jeden z Ježíšových dvanácti učedníků. Jmenoval se Šimon, na K začíná jeho příjmení (Mt 10,4).
2. Syn Adama a Evy, zemědělec, který ze žárlivosti zabil svého bratra Ábela, pastýře, protože Bůh přijal Ábelovu obět, ovšem jeho ne. Bůh jej pak poznal podle znamení, aby jej nikdo nezabil a on musel žít se svou vinou, bez Boha (Gn 4. kap.).
3. Otec prvního židovského krále Saula (1 S 9,1).
4. Prorok, který připravoval lid na příchod Ježíše. Také on se narodil za podivuhodných okolností. Jeho otcí Zachariášovi se zjevil anděl, aby mu to řekl. Zachariáš

- však nevěřil, protože on i jeho žena Alžběta již byli hodně staří. Proto nemohl až do narození syna promluvit (Mt 3,1-12; Mk 1,1-8; L 3,1-20; J 1,19-34 L 1,5-25 a další).
5. Důstojník z Cesareje, kterému se zjevil anděl a řekl mu, ať povolá k sobě Šimona Petra. Ten jej pak spolu s přáteli a příbuznými pokřtíl (Sk 10. kap.).
6. A na závěr něco opravdu snadného. Nejde o jméno, ale spíše o titul – slovo pochází z latiny a znamená pomazaný, mesiáš, spasil, Bohem vyvolený král. My křesťané tak označujeme Ježíše Nazaretského, našeho Pána a Spasitele.

Nakreslila: Lucie Kráčířková

Příběh opelichané kočky

Jsem hloupá. Říkali to všichni, i pes Top ze sousedního dvora. Top vlastně už dávno není mým sousedem, kolem něhož jsem chodívala po špičkách, aby mě ne-slyšel. Neměl mě rád. Pokřikoval na mě a bylo to vlastně směšné, že mnou pohrdal, ačkoli dobře věděl, že jeho život je omezen kruhem, který tvořil jeho řetěz. Top – to už je minulost zasnutá za spoustu dvorků, zahrad a smetišť.

Nic neumím a nikoho neznám. Ne, nesmím lhat, znala jsem se s Lálinou. Znáte ji, že? Bydlí tam, co jsou tři schůdky ke dveřím. Tam sedávala s papírovou krabicí plnou barevných hadříků. Vlasy měla spletené do dvou copů. Když jsme se viděly poprvé, řekla: „Podívejme se, počka jde na návštěvu. Hubená kočka. Počkej, něco to přinesu.“ Dala mně mléko na míse a pak si mě vzala k sobě na klin. Přiznám se, že nemám ráda takové projevy náklonnosti. Ačkoli jsem jich poznala málo, byla jsem po nich vždycky jako polámaná. Bránila jsem se pak každé ruce, která mě chtěla zvednout za kožich a udělat si ze me operadlo. Ale tenkrát s Lálinou to bylo jiné. Hladila mne zlehka a povídala mi o sobě. Myslí, že jsme si dobře rozuměly. Jen já jí to nemohla povědět. Bylo mi u ní přenárně. Měla jsem stále co jíst. Ale netrvalo to dlouho. Jednou přišla Lálina za mnou na dvorek, měla na hlavě podivný širokánský klobouk s pentlí, zkrátka – byla celá nová a smutná. Říkala, že musí jet na další dobu do školy. Nevím, nač jsou školy. Asi aby lidé hodně věděli. Lálina mi o tom povídala, ale už si nepamatuji, loučila, vyběhla jsem na dřevník a odtud

na střechu, abych viděla, co se bude dít. Venku na ulici stála velikánská bedna, která se sama pohybuje a rachotí, do ní Lálina vsedla, pak se ozval zvuk, který mě poděsil, a když jsem otevřela oči, ulice byla prázdna.

Čekala jsem ještě několik dní, až mě hlad vyhnal ze dvorku. Prošla jsem pak tolik světa, že už bych nenašla ten slunný kout se třemi schůdky. Co vy víte o tom, jak je těžké sehnat nějaké jídlo a být stále ve strachu, že někdo cizí přijde a rozkřikne se, být stále připraven k útěku, vyhýbat se

psům a spát nepohodlně ve špinavých skrytích. Stokrát mě zahnal od nádob s odpadky, stokrát mě téměř chytili, ale nakonec to vždycky dobře dopadlo. Jakpak to asi je, když někdo chodí do školy? Jestlipak se tam také učí o malé, vyhUBLÉ kočce, která má stále hlad? O čem jiném by se taky učili?

Příši, drobounce příši. Celý svět je v šedém. Na zápraží jednoho domku vyšel člověk. Rozhlédl se a dole u vrat uviděl špinavou, urousanou kočku. Křičla se ve staré bedniče, která ležela pod stříškou. Člověk se vrátil do domku. Ze skříně vzal jakousi hůl, zlomil ji v půli, do otvoru dal malý olověný hrášek a hůl zase narovnal. Opatrně vyšel ven, dal hůl k líci a jeho oko se zadívalo

k vratům. Kočka už neměla sílu vyskočit do deště. Ozvalo se jakési tlesknutí a klubko, které odpočívalo v bedničce, se zamotalo a pak vyběhlo do bláta. „Tak,“ řekl člověk, ukládaje podivnou hůl do skříně, „s toulavými kočkami je třeba se vy-pořádat.“

Kočka, malá kočka, kterou něco bolestně píchlo, něco, co ještě neznala, běžela zatím dvorkem. Opatrnost jí opustila. Čtěla se zbavit bolesti. Vběhla pootvěřenými dveřmi dovnitř, do domku, kde cítila teplo, a vyskočila na stůl. Člověk se k ní otočil a uviděl, že proti němu stojí ubohá kočka, kočka se zraněným okem, kočka, která nemůže už skoro nic vidět, a přesto se na něho dívá.

Zdeněk Svoboda

...KÁŽI MEZI PLOTY, PODLE HRADU, JENŽ SLOVE KOZÍ...

Existence malého jihočeského hradu by nebyla příliš zajímavá, kdyby v jeho zdech nepobýval krátce M. Jan Hus. První zpráva o hrádce v lesnatém údolí Kozského potoka nedaleko Ústí nad Lužnicí se vztahuje k roku 1377, kdy byl jeho majitelem Vlček z Kozího.

V roce 1402 získal hrádek Vilém z Újezdu, který býval také rožmberským purkrabím na Poděhusích.

A k rožmberské klientele pak nejspíše patřili i jeho synové Jan a Ctibor, kteří se stali po smrti svého otce roku 1408 vlastníky Kozího. Právě tito zmínění bratři hostili Jana Husa, který opustil Prahu, aby odvrátil hrozící interdikt. Bylo to pravděpodobně někdy počát-

kem léta 1413, ovšem první bezpečně doložené datum Husova pobytu na Kozím je až 27. říjen, takže nelze vyloučit ani to, že se ještě v květnu a červnu zdržoval poblíž Prahy. Navštěvovala by tomu i jeho práce na dokončení latinského spisku „*O šesti bludech*“, kterou Hus dokončil v Betlému a nikoliv mimo Prahu, jak se někdy uvádí. Proč se potom právě Kozí

Hrádek stal načas jeho útočištěm?

Možností, kam se uchýlit, měl Hus nepochybně celou řadu. Vždyť také později v Kostnici prohlásil, že kdyby mu šlo o vlastní bezpečí, mohl se skrývat na hradech svých šlechtických příznivců, jak dlouho by chtěl, a ani král Václav IV., ani římský král Zikmund by proti tomu nic nezmožili.

A tak je velice pravděpodobná domněnka, že výběr bezpečného místa dočasně azylu betlémského kazatele byl dílem horlivého stoupence reformního proudu a čelného představitele české aristokracie Čenka z Vartenberka, který byl v té době správcem rožmberského zboží za nezletilého Oldřicha.

Ústraní málo známého hrádka na severním okraji rožmberského dominia navíc umožňovalo Husovi pokračovat v práci, ale i poměrně rychlé spojení s Prahou. Bezpečí pro něj i pro jeho hostitele zaručoval Čeněk z Vartenberka, který se za svou klientelu v té době dokázal postavit i proti králi Václavu IV. a litomyšlskému biskupovi Janu IV.

Na Kozím pravděpodobně Jan Hus završil polemicky zaměřenou část svého nejvýznamnějšího teologického spisu „*O církvi*“ /*De Ecclesia*/. Odtud také rozesílá listy všem věrným Písma svatého. V červenci 1413 píše Pražanům, že „...již máme jasný obraz vlků... abychom se od nich nedali svést z cesty Kristovy, po níž spěcháme dojditi do radostí nebeských.“ 27. října 1413 zde také dokončil svou českou *Postillu*. Ve svém díle se svěřuje: „*Prvé sem kázal v městech i v ulicích, ale nyní káži mezi ploty, podle hradu, jež slove Kozí, mezi cestami měst i vsí.*“ O kus dále píše, že káže „*v městech, po hradiech, na polích i v lesě*“, nejspíše tedy v blízkém Ústí, kde ve svém městském paláci sídlila horlivá stoupenkyně očisty Anna z Mochova, ale také na blízkých rožmberských hradech. Podle některých mladších svědectví Hus sloužil mši i ve stodole, o kázání pod lipou u hradu Kozí mluví Hus v „*Knížkách proti knězi kuchmistrovi*“. Pobyt na venkově prohluboval v Husovi odpovědnost za důvěru věřících, kteří si z jeho kázání odnášeli naději v lepší příští. V té době také M. Jan Hus dochází k názoru, že faráře a biskupy by si po vzoru prvotní apoštolské církve měly svobodně volit křesťanské obce.

Jindřich Kejř

Kozí hrádek na pomníku Mistr Jan Hus od Františka Bílka
(odhalen v roce 1928 v Táboře)

SETKÁNÍ NA KŘÍŽKÁCH

Psal se rok 1419 a čtyři roky po mučednické smrti Jana Husa byli Češi rozděleni na katolíky, zastoupené bohatou vládnoucí vrstvou a klérem, na příznivce Husova učení, složené především z lidových vrstev a husitských kněží, a také na ty, kteří se snažili hledat kompromis mezi katolíky a husity.

Největší problémy nastaly v Praze, kde většina obyvatel byla přívrženci Husova učení. Podobná situace jako v Praze byla i v dalších českých městech. Nemocný a nešťastný král Václav IV., který se odklonil od husitů, se snažil bouřlivou a výbušnou situaci řešit, a proto nařídil podkomořímu Janu Bechyňovi jmenovat na Novém Městě pražském protihusitské konšele. Toto jmenování vyhotovilo již tak napjaté vztahy mezi katolíky a husity. Všechny novoměstské farní školy byly odebrány husitům a dány katolíkům. Po kázání Jana Želivského v chrámu Panny Marie Sněžné a v kostele sv. Štěpána Na Rybníčku se dav vedený Želivským dožadoval před Novoměstskou radnicí propuštění vězňů husitů a konšelů Husova učení, kteří přijímali podobojí. Konšelé nejen, že nepropustili uvězněné, ale poslali na hrad pro posilu a nechali házet kameny mezi shromážděné husity. Když jeden z kamenů rozbil monstranci s tělem Páně, kterou nesl kněz J. Želivský, husité vzali radnici pod vedením Jana Žižky útokem a purkmistra Mikuláše Podivínského, rychtáře Niklásků, sedm konšelů a několik obecních starších vyhodili z oken. Ten kdo přežil, byl lidem na zemi ubit. V našich dějinách je tato událost z 30. července 1419 známá jako První pražská defenestrace, kterou král Václav IV. ponechal bez trestu. Dokonce byl donucen souhlasit se čtyřmi konšeli dosazenými husity na Novoměstskou radnici. Když král 16. srpna zemřel na mrtvici na Novém hradě u Kunratic, katolická církev začala znovu vysvěcovat kostely i oltáře a bránit příznivcům husitství ve vstupu do kostelů a kněžím ve vysluhování svátostí. Nastaly nové srážky husitů s katolíky a lid zaútočil také na kláštery a katolické faráře. K Praze se přidala i další česká města, například Písek, Klattovy, Hradec Králové, Žatec, Louny a další. Královským dědicem po zemřelém Václavu IV. se stal císař Zikmund, který prohlásil vdovu královnu Žofii za vladařku Království českého a za jejího rádce jmenoval Čenka z Vartenberka, nejvyššího purkrabí. Krátce na to nej-

vyšší purkrabí svolal obecný sněm zemský, kde si čeští stavové kladli podmínky, za kterých přijmou Zikmunda českým králem. Jednalo se o tyto požadavky: svoboda zákona Božího a slov jeho, přijímání těla a krve Boží všemu křesťanskému lidu, aby hanění a kacěrování podobojí bylo zakázáno pod vypovězením ze země, aby u papeže stanovení klatab a povolení kalicha bylo odloženo k budoucímu koncilu, aby žádný kněz na úřadě světském jmenován nebyl v Českém království, aby kněží nevládli zbožím i platy a lidmi právem světským, ale od světských lidí aby potřebu podle zákona Božího měli, aby svatokupectví páchané skrze taxy ve dvoře arcibiskupa i jinde v kostelích bylo navždy zastaveno, aby papežské buly a listy platily až tehdy, když král je se svojí radou schválí, aby kacěrování M. J. Husa a M. Jeronýma Pražského bylo zrušeno. Tyto požadavky v prosinci 1420 vyústily ve čtyři články pražské. Císař Zikmund ale českým stavům na jejich požadavky neodpověděl. V této nejisté a bouřlivé době se začaly konat poutě lidu, které byly konány na různých místech v Čechách, a to i přesto, že je královské úřady a někdy i husitští páni zakazovali. Z těch nejznámějších poutí, jinak také nazývaných tábory lidu, to byly na vrchu Beránek u Mladé Vožice, na vrchu Bradlo v jižních Čechách, na návrší Oreb u Třeběchovic, v Táboře a jinde. Na setkání lidu na Bzí hoře (také Jezevčí skála u Bzí, dnes součást obce Litiny,

okres Plzeň-jih) proslul svým kázáním plzeňský kněz Václav Koranda starší, který pod širým nebem vyhlásil Husitský manifest o svobodě slova Božího v českých zemích. Dnes je tam umístěna pamětní deska. Na tomto shromáždění bylo vydáno písemné provolání ke všem věrným Čechům o ustanovení nového shromáždění na den 30. září na výšině Křížky u Jesenice, která byla vzdálena čtyři hodiny pěšky z Prahy. Touha po těchto poutích a společenství sester a bratří byla velmi silná. Mnoho prostého lidu, ale i řemeslníků a sedláků i s rodinami opouštělo navždy svoje domy, dílny i hospodářství, jen aby mohli od husitských kněží slyšet kázání o svobodě slova Božího a mohli přijímat tělo i krev Páně.

Detail pomníčku na Křížkách

Na vrchu Křížky došlo 30. září 1419 k setkání zástupců pražské a plzeňské chudiny, poutníků ze Sezimova Ústí, Domažlic a dalších míst jihočeského kraje. Nejvíce se shromáždilo Pražanů, kteří přišli pěšky i na vozech. Velký zástup poutníků, žen i mužů, přivedl také kněz Václav Koranda z Plzně. Kněží kázali o svobodě slova Božího, o přijímání podobojí a nabádali lidi, aby se milovali mezi sebou a vzájemně si pomáhali, stáli při poznané pravdě a nenáviděli lest a úskoky Antikristovy. V. Koranda napomínal lid, aby pamatoval na vlastní obranu i přesto, že počet věrných je hojný, ale

i nepřátel se den co den množí, vinice Páně krásně kvete, ale i kozlové se blíží a chtějí hlodat, proto je zapotřebí necho-
dit jen s poutnickou holí, ale i s mečem
v ruce.

Na setkání na Křížkách se husité mimo
jiné dohodli na svolání celozemského
husitského sněmu v Praze na svátek Pře-
nesení sv. Ludmily 10. listopadu 1419.

Shromáždění poutníci uspořádali také
sbírku, aby mohli zaplatit sedlákům za
pošlapané pole. Na Křížkách to bylo po-
slední setkání neozbrojeného lidu před
počátkem husitských válek. Tuto událost
připomíná František Palacký v knize Dě-
jiny národu českého a rozměrné plátno
namalované A. Muchou z cyklu Slovan-
ská epopěj, které je umístěno v Národní

galerii ve Veletržním paláci v Praze.
Kněz Koranda měl ve svém kázání
pravdu, neboť první bitva se odehrála již
4. listopadu 1419 u Živohoště, kde česká
katolická šlechta (1300 jezdců) napadla
husity (4000 poutníků). Výsledkem byla
částečná kapitulace husitů a spořádaný
ústup katolické šlechty.

J. Boček

620 LET BETLÉMSKÉ KAPLE

V letošním roce uplynulo 620 let od do-
končení stavby Betlémské kaple. Stavba
započala o tři roky dříve – v roce 1391.
Tehdy v dubnu byl uzavřen notářský akt
s filipo-jakubským farářem Oldřichem,
umožňující zřízení nové kaple, zasvěcené
památce betlémských nemluvnátek a dále
lidově zvané Betlém. V založení kaple se
angažovali dvořan Hanuš z Mühlheimu
a kramář a staroměstský konšel Jan Kříž.
Oba možná patřili k okruhu sympatizantů
s reformátorem Janem Milíčem z Kromě-
říže. Stavbu a později i samotného zde-
jšího kazatele Jana Husa podporovala
skupina, mezi kterou patřil například Jan
Čúch ze Zásady, jeho bratr Ješek, řečený
Ocas, Zdimír ze Sedlce a další. Tento
okruh většinou nižších šlechticů či měš-
ťanů s vazbami na univerzitu a krále Vác-
lava IV. se angažoval i při stavbě
nedaleké bývalé kaple Božího těla na
dnešním Karlově náměstí, kterou po do-
končení přebíral sám Jan Hus.

Betlémská kaple byla určena ke kázání
v českém jazyce. V době jejího vzniku se
údajně kázalo česky jen „pokradí v do-
mech soukromých a na hřbitovech“. V
kostelích se kázalo takřka jen německy.
Vznik kaple umožnil těm, „kdož kází
slova Pravdy, aby nemuseli jen po do-
mích tak činiti nebo různých skryších“. To,
že nešlo o prostor určený k bohosluž-
bám (slavení eucharistie), bylo vyjádřeno jak
termínem „kaple“, tak stavebně, neboť bu-
dova neměla žádný presbytář (část kostela s
oltářem, vyhrazená kněžím). Později, už v
době Husova uvěznění v Kostnici, se zde
však už eucharistie slavila, a to pochopi-
telně „podobojí způsobou“. Dokladem této
skutečnosti je mj. do-

dnes dochovaná nika, která velmi pravdě-
podobně fungovala jako sanktuář (oz-
dobný výklenek pro uložení svátosti
oltářní).

Pro staveniště kaple byla kromě zahrady
zabrána i část veřejného pozemku se stud-
nou (zachována v kapli) a část hřbitova
staršího farního kostela sv. Filipa a Ja-
kuba, který stával v bezprostřední blí-
zkosti kaple. Původní půdorys kaple
představoval nepravidelný čtyřúhelník,
zastavěná plocha zaujímal zhruba 750
m², a chrámové prostory tak mohly po-
jmout na 3000 lidí.

V letech 1402-1413 byla Betlémská kaple
působišťem Mistra Jana Husa. Jan Hus
byl zároveň v letech 1409–1410 rektorem
pražské univerzity, tudíž začala být Bet-
lémská kaple spojována i s univerzitou.
Na kázání do kaple často chodila druhá
manželka Václava IV., královna Žofie
Bavorská.

V letech 1414-1429 zde kázal Husův
přítel M. Jakoubek ze Stříbra, roku 1521
Tomáš Müntzer. Koncem šestnáctého sto-
letí nalezl na přilehlém hřbitově místo po-
sledního odpočinku i „arciknihtlačitel
knih českých“ Jiří Melantrich z Aventina.
Mezi lety 1609-1620 patřila kaple Jed-
notě bratrské a působil zde senior Jan Cy-
rillus, pozdější tchán J. A. Komenského.
V 17. a 18. století byla kaple majetkem

řádu jezuitů, po zrušení
jezuitského řádu fungo-
vala jako filiální kostel
k nedalekému kostelu
svatého Jiljí a roku
1786 byla pobořena. Do
zbyvajících zdí byl
v 19. stol. vestavěn roz-
lehlý obytný dům. Ar-
cheologický průzkum
zjistil, že z kaple zůsta-
ly zachovány části tří ob-
vodových zdí. Dům
z 19. století byl zbořen

a na jeho místě byla počátkem padesátých
let minulého století kaple kompletně ob-
novena podle návrhu slavného architekta
Jaroslava Fragnera a otevřena pro veřej-
nost.

V Praze najdeme méně známou, evange-
lickou jmenovkyni na Žižkově, název
Betlémská kaple nese i krajanská evange-
lická kaple v ukrajinské obci Bohemka.
V Betlémské kapli v Berlíně-Českém
Rixdorfu se až do náletu v roce 1943
scházeli potomci českých bratrských
exulantů.

V současnosti slouží pražská Betlémská
kaple k pořádání slavnostních akcí
ČVUT, pořádání ekumenických bohoslu-
žeb a samozřejmě již tradičně k připomí-
nání památky Mistra Jana Husa.

Po dlouhá staletí trvajících obměnách uži-
vatelů, různicích a nevraživosti se zde
v bratrském duchu scházejí zástupci rů-
zných věrovyznání i zástupci světa vědy
a studentstva.

Tak, jak by se to jistě líbilo zakladatelům
kaple i samotnému Mistru Janovi. **LR**

ANKETA O JANU HUSOVI

S anketní otázkou „Co víš o Janu Husovi?“ jsme se obrátili na děti sedmých a osmých tříd základní školy. Děti se do vyplňování anketních lístků pustily s vervou a zdá se, že ani moc neopisovaly:

Devon (13 let):

Byl to profesor, kazatel, byl prohlášen za kacíře – upálen na hranicích v Kostnici, kázal v Betlémské kapli, český reformátor.

Míša (12):

Kázal v Betlémské kapli, nepodporoval odpustky. Žil v době rodu Lucemburků. Byl upálen v Kostnici v Německu. Jeho jméno si připomínáme 6. července. Jeho popel byl vhozen do řeky Rýn. Kázal podle Bible. Nejprve ho král Václav IV. podporoval, ale pak přestal, protože odpustky, které Jan Hus neschvaloval, vynášely Václavovi peníze.

Martin (13):

Byl to kazatel, kázal v Betlémské kapli. Upálili ho v Kostnici a jeho popel rozsykali do řeky. Jeho smrt odstartovala husitské války. Mistr Jan Hus odsuzoval katolickou církev za to, že nežili v chudobě a porušovali křesťanské zásady.

Lucka (13):

Byl upálen v Kostnici, kázal v Betlémské kapli, byl kněz Jednoty bratrské, kázal proti církvi, byl proti odpustkům. Jeho popel byl vysypaný do řeky Rýn.

Danča (13):

Kázal v Betlémské kapli. Byl kněz Jednoty bratrské. Za jeho názory ho upálili v Kostnici. Kázal proti církvi, byl proti odpustkům. Jeho popel byl vhozen do řeky Rýn.

Eliška (13):

Byl učitel Karlovy univerzity, reformoval pravopis – zavedl háčky a čárky. 6. 7. 1415 byl upálen. Podporoval ho panovník Václav II.

Klára (13):

Učitel Karlovy univerzity, reforma českého pravopisu. 6. 7. 1415 byl upálen (v Kostnici), podporoval ho panovník Václav II.

Ladislava (13):

Byl upálen v Kostnici roku 1415. Byl prohlášen za kacíře. Přezdívá se mu „učitel národa“.

Karolína (13):

Slavíme na něj svátek. Byl upálen, bojoval za...

Naty (13):

V Praze kázal v Betlémské kapli, kázal proti církvi. Byl proti odpustkům a kázal podle Bible. Nejříve ho podporoval i Václav IV. ale potom už ne, protože to pro něj nebylo výhodné. Mistr Jan Hus byl pozván do Kostnice, aby se vzdal své víry. Byl pozván Zikmundem Lucemburským. V Kostnici se Jan Hus své víry nevzdal, ale naopak ji začal obhajovat, a proto byl upálen i se svými spisy. Jeho popel byl vysypan do řeky Rýn.

Adam (13):

Byl to kněz, který se snažil o nápravu církve, kázal v Betlémské kapli. Na koncilu v Kostnici (který vůbec nebyl kvůli němu) byl upálen. Po jeho smrti vznikli husité.

Eliška (14):

Jan Hus byl kazatel. Kázal, že je země kulatá a že církev nemá pravdu, že je země placatá. Byl proti odpustkům. Popravili ho v Kostnici. Kázal v Benediktinské kapli v Praze, jeho podpůrci se nazývali husité. Jeho popel vhodili do řeky Rýna. Byl prohlášen za kacíře.

Denys (15, cizinec):

Člověk, měl manželku a děti. Je Čech. Církevní reformátor. Reforma pravopisu. Byl rektorem.

--- (13):

Byl upálen 6. 7. v Kostnici. Byl to kazatel. Kostnice je na hranicích dvou zemí. Kázal v kapli. Byl proti odpustkům. Byl to mistr. Vytvořil v českém jazyce háčky a čárky. Církevní reformátor, působil na Karlově univerzitě. Byl hektorem.

--- (14)

Narodil se v Husinci, zemřel v Kostnici. Jeho ostatky byly zahozeny do vody, šířil náboženství, byl upálen, významná osoba českých dějin, reformátor, působil na Karlově univerzitě.

--- (14)

Narodil se v Husinci, vytvořil háčky, čárky. Zavrhoval odpustky, začal mluvit na bohoslužbách česky v kapli Betlémské. Učil na Karlově univerzitě. Snažil se o reformu v církvi. Upálili ho v Kostnici za kacířství.

Michal (15):

Byl upálen na Kostnickém koncilu. Byl exkomunikován z církve, protože hlásal proti odpustkům.

Tomáš (15):

Byl to kazatel. Byl upálen. Měl kecy proti církvi. Umřel. Měl knír. Počátek husitské revoluce. Reformátor.

Bohdanka (12):

Bojoval o nápravu církve. Byl upálen 6. 7. 1516.

Poděkování patří paní učitelce

Mgr. Lence Matoušové, paní ředitelce

Mgr. Petře Rohličkové a dětem ze ZŠ

Olešská v Praze 10-Strašnicích **red**

Týdeník Církve československé husitské. Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová, Redaktoři: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčřířková. Tel. redakce: 220 398 107; e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna. Distribuce a reklamace: A.L.L. production s. r. o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9, tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Předplatné: F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz

HUSOVSKÝ ROK 2015 - V PŘÍPRAVĚ K 600. VÝROČÍ M. J. HUSA

Rok 2015 neoznačujeme Husovským rokem jenom zde v ČR, ale i město Kostnice se rozhodlo v rámci oslav 600. výročí Kostnického koncilu věnovat toto období M. J. Husovi s podtitulem **Rok spravedlnosti**. Celý rok tak bude připomínána nejrůznějšími způsoby na mnoha místech osobnost, život i dílo **Mitra Jana Husa**. Těžištěm Husovských oslav 2015 bude samozřejmě 6. červenec 2015 v Praze a v Kostnici, neméně významně si však připomenou 600. výročí upálení M. J. Husa a jeho živý odkaz i v dalších městech a místech a to nejen v České republice.

Pout' do Kostnice a do Prahy se uskuteční pěšky či na kolech (z Krakovce), anebo autobusy. V Kostnici se budou poutníci účastnit **pietního aktu u Husova kamene**, budou zde moci jít i po stopách M. J. Husa a zhlédnout **novou expozici Husova domu**, která bude slavnostně otevřena 6. 7. 2014.

Nová expozice o M. J. Husovi se otevře příští rok v rodišti M. J. Husa v Husinci. A i v Praze se připravuje cesta po stopách M. J. Husa. V předvečer svátku a celý den **6. 7. 2015** bude v Praze probíhat bohatý hudební program, prokládaný vstupy duchovních, historiků a dalších hostů **na Staroměstském náměstí, který vyvrcholí Ekumenickým shromážděním, Koncertem pro M. J. Husa a závě-**

rečným oratoriem M. J. Husa Richarda Pachmana. Paralelně po celý den budou moci poutníci putovat „V kole po kostelech s M. J. Husem“ v chrámech a kostelech v centru Prahy, kde budou komorní programy (přednášky, panelové diskuse), ale i místa k tichému spočinutí v modlitbě. Paralelně bude připraven i dětský program – středověké tržiště na Ovocném trhu. V **Betlémské kapli** bude probíhat **5. 7. odpoledne Hudební festival k počtě M. J. Husa a 6. 7. od 15 hodin tradiční bohoslužba k 600. výročí upálení M. J. Husa**. K vidění zde bude i výstava **Česká Bible v průběhu staletí** obohacená právě ve vztahu k výročí M. J. Husa. Připravována je i světová premiéra **skladby Jaroslava Krčka** v podání Pražského symfonického orchestru FOK v **Obecním domě**, kde ČNB představí též zlatou minci vydanou k příležitosti 600. výročí M. J. H. Emise mince proběhne tentýž den v Kostnici, kde se od 18 hodin uskuteční v katedrále i ekumenická bohoslužba. Ekumenické bohoslužby se uskuteční i na dalších místech – tradičně **v Husinci, na Kozím Hrádku, na Krakovci**, ale i na dalších místech naší země a to nejen 6. července.

V **Kostnici, Praze, Husinci a dále snad i Kozím Hrádku, Lidicích** a případně dalších místech budou na téma **Cesta ke smíření** instalovány sochy studentů z Průmyslové školy kamenické a sochařské

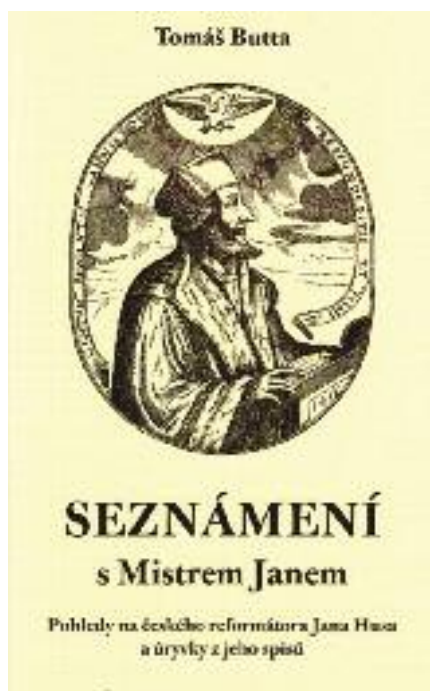
z Hořic. Studenti budou zváni v rámci **projektu Studenti čtou Husa!** k dalším čtením pod vedením odborníků.

I další instituce a organizace se chystají připomenout významné Husovo výročí. Díky němu vychází a vyjdou i nové publikace a také sborníky ze symposií a konferencí, které se v příštím roce uskuteční. Díky spolupráci kupř. s **knihovnou v Prachaticích vznikne i nová (putovní) výstava**; různými subjekty budou realizovány i další větší či menší výstavy; **současně již putuje nová výstava Mistra Jana Husa 1415 a 600 let poté připravená Husitským muzeem v Táboře**.

Vyhlášeny budou celorepublikové soutěže – výtvarná a literární, pro nejmladší, ale i starší. Pro děti vzniknou nové omalovánky, pro starší komiks, snad i desková hra ad.

I v jednotlivých městech a krajích se nyní již rozbíhají přípravy na důstojné připomenutí Husova kulatého výročí. Promyslete i vy, jakým způsobem se zapojíte do Husovských slavností 2015, a dejte nám o tom vědět. Umístíme všechny akce a pozvánky na www.hus2015.cz. Sledujte zde naopak i pozvánky na rozličné další akce k 600. výročí M. J. Husa v rámci Husovských slavností 2015.

Hana Tonzarová,
předsedkyně Komise CČSH
k 600. výročí M. J. Husa v r. 2015

Seznámení s Mistrem Janem

„Seznámení s Mistrem Janem – Pohledy na českého reformátora Jana Husa a úryvky z jeho spisů“ je název nové knížky patriarchy Církve československé husitské dr. Tomáše Butty. Seznámit se v ní můžeme s Husovou životní cestou, mj. jeho kazatelskou činností, s Husem učitelem, teologem i reformátorem, stejně jako autorem duchovních písní. Především ale s Husem – pastýřem. Obrazová část díla seznamuje i s méně známou utrakvistickou ikonografií. Publikace je cenným příspěvkem, sloužícím k oživení historické paměti i k prohlubování křesťanské víry v čase blížícího se 600. výročí Husovy mučednické smrti. Brožovanou knížku o rozsahu 88 str. můžete za 40 Kč obdržet v prodejně Blahoslav. **red**

Setkání rodin s dětmi

Od 7. do 12. 7. proběhne již třetí ročník „Setkání rodičů s dětmi plzeňské diecéze CČSH“ v penzionu Husita v Železně Rudě, tentokrát s tématem Hledání Mojžíšových desek. Dozvíme se více o Desateru a přiběžících starých Izraelců, postavíme posvátnou chýši, budeme sloužit bohoslužby. Chystáme několik her a soutěží, vandr do hamerského údolí s přespaním v přírodě, stezku odvahy. Těšíme se také na posezení u ohně a kytary, koupání v chladivé nádrži potoka Řezná, na rozhovory v milém společenství. O kuchyni se budou starat písecké sestry Miluše a Radka, setkání povedou bratři Tomáš Procházka a Jiří Sieger z NO Plzeň-západ. Zúčastní se i bratr biskup Filip a mirovický správce Slávek Felcman. Vyprošujeme v tuto chvíli u Hospodina Ducha svatého a zdar pro naši akci. **NO Plzeň-západ**

„Bděte a modlete se...“

V den Husův.

Bože otců našich, Strážce pravdy a lásky, který ústy nachozpívaných proroků jsi mluvil a zachováním dne svaté a živé památky Mistra Jana Husův stále rozmnožuješ dědictví otců našich a voláš nás k následování pravdy: tebe prosíme, slyš nás, když se slovy mučedníka Kristy stovy pravdy předstupujeme před tváři tvou.

Hle, přicházíme, Bože, abychom vykonali vůli Tvou. Roznět, Hospodine, v srdcích našich a v srdcích všech lidí bázeň před svatou úmluvou zákona tvého, abychom pro drahou památku a příklad Mistra Jana i my šetřili čistoty života, neublížili staří se lháři před tváří tvou, neublížili svědomí a pravdě, a nepohoršili nikoho. Ať od lásky ke Kristu ani plamen ohně a zlosti našich nepřátel nás neodloučí.

Dej, ať dnes marne nevážíme tě živé vody života ze studnice tvého spasení.

Kdo v skrytí Nejvyššího přebývá, v stínu Všemohoucího a v paměti věčné zřítí bude.

B. Lohmický.

Manifest k 6. červenci 1933.

Znova stojí před námi velká postava Husova. Národ náš zírá k ní v úctě a poslouchá, co nám chce říci. Mluví k nám Hus vždy, kdykoli ho vzpomeneme, ale zvláště v tento pamětní den. Upálen, ale nepřemožen, usřev, dosud mluví k srdci svého lidu. Chce nám pomoci v dnešních našich těžkostech, vyčlepní naši vnitřní slabinu, ukázať nám veliký cíl života pro jednotlivce i pro národ a posíliti nás svou duchovní silou, abychom se za vytčeným věchovním cílem dovedli brát jednomyšlně a vítězně. Sám praví: „Národ náš přeslavný chtěl jsem shromáždit v jednotu.“

Co nám Hus chce říci dnes, kdy se lidská společnost otrásá do základů?

Chce nám říci to, co zdůrazňoval před 500 lety za poměrů neméně těžkých, kdy staré řády odumíraly a nové se rodily. Chce nám především odhaliti příčinu dnešních nesnází: Netkví v nedostatku hmotných prostředků a pomocných sil přírod-

nich. Země nám skýtá všeho v hojnosti a silou přírodní, člověkem ovládané, usnadňují nám vyrobti všeho nad potřebu. Ale na všech stranách bezohledné sobectví koná všecky strany bezohledné sobectví koná všichni. Proto se hromadí v jedné rukou přebytek, zatím co tisíce strádají a nemají chleba ni práce. Hus vystoupil již tentokrát před věky ostře a směle proti těm, kteří lid vydírali lichvářskými cenami a ničili dlužníka nemírými úroky a vyssáňovali poddané. A zejména nám připomíná valí poddané. A zejména nám připomíná se všim důrazem, že se má říkati ne „chléb můj“, nýbrž „chléb náš vezdejší“, protože máme toho chleba chudým uděleti a ne sami zvláště jísti.

Ale nejde jen o hmotné nesnáze, ty se dají překonat a přejdou. Horší je zřejmý rozvrat mravních poměrů, nesvědomitá ziskuchtivost a porušitelnost ve veřejném životě, vzrůst surovosti a nízkých vášní, u důsledek toho, rozvrat řádu a kázně, který ohrožuje pokoj a směřuje k převratům, neohrožuje pokoj a směřuje k převratům, nepokoju a k zesurování mravů. A je také pokojům a k zesurování mravů. A je také úšlechtilostí, což vše je nezbytnou podmínkou každé společenské obnovy. M. Jan Hus bohuže a bolestně prožíval proti ni bojeval. Sám říká: „Hlavním cílem mého kázání a všeho působení bylo, abych lid od hříchu odvrátil.“ Vytvořil nadto lidu svému spisovný jazyk, obohatil naše písemnictví, ale v prvé řadě důtklivě připomínal, že je nutné hájiti pravdu a dobro a bojovati proti zlu. „Lépe jest pro pravdu smrti trpěti, nežli pro pochlebenství časnou odplatu vžiti.“ A tak chce i dnes, aby tu byl ne lidě nehodní, ale dobří a uslechtlí, obětaví, nadšení pro vše dobré. I dnes nám připomíná: „Prosím Vás, abyste se milovali, dobrých násilím laičtí nedali a pravdy každému přáli. Vždyť spravedlnost zvyšuje lid, ale hřích jest k pohánění národům.“

Nestačí ovšem ujasniti si tuto pravdu. Je nutno mít i sílu k takovému životu a skutečně takovému životem i žiti. Hus měl tu sílu. A proto byl osobností tak velikou a uslechtlou a žil tak opravdově, až v boj o pravdu a dobro život položil. Sílu k tomu nalezl v rozumu osvíceném a jasném a ve svědomí i v oddanosti ke Kristu a jeho zákonu. V nich nalezl sílu mocnější než smrti kostnických. A Hus vdechl tu sílu i svému národu. Proto vítězili husité i proti ohromné přesile nepřátel, prodchnuti duchem své víry: „Kdož jste boží bojovníci a zákonní jeho“, v jistotě. „že konečně s ním vždycky zvítězíte“. A Hus chce říci také dnes: Vám je v dnešní době naše všetečného, než že se skloučíme v úctě před jeho památkou a přikládáme se, abychom šli za ním, za Husem a žili v jeho duchu. Chceme přispívat k tomu, aby co Čech, to byl dobrý člověk, a aby tak celý náš národ nejen mluvil jazykem Husovým, ale byl i více vsutku národem Husovým, li- leťm nadšeným pro spravedlnost a pravdu. Teprve pak se může náš národ brát bezpečně vpřed i dnešními věcmi k velikému cíli, k zaslíbené zemi zdravého demokratického rozvoje a lepší národní budoucnosti.

Společný výbor pro oslavy Mistra Jana Husí v Praze.

Český zápas
Oficiální orgán československé církve
Číslo 282.28.
V Praze, dne 23. března 1933.

Český zápas
Oficiální orgán československé církve
Číslo 282.28.
V Praze, dne 23. března 1933.

Český zápas
Oficiální orgán československé církve
Číslo 282.28.
V Praze, dne 23. března 1933.

Český zápas
Oficiální orgán československé církve
Číslo 282.28.
V Praze, dne 23. března 1933.

Český zápas
Oficiální orgán československé církve
Číslo 282.28.
V Praze, dne 23. března 1933.

Český zápas
Oficiální orgán československé církve
Číslo 282.28.
V Praze, dne 23. března 1933.

Český zápas
Oficiální orgán československé církve
Číslo 282.28.
V Praze, dne 23. března 1933.

Český zápas
Oficiální orgán československé církve
Číslo 282.28.
V Praze, dne 23. března 1933.

Český zápas
Oficiální orgán československé církve
Číslo 282.28.
V Praze, dne 23. března 1933.

Český zápas
Oficiální orgán československé církve
Číslo 282.28.
V Praze, dne 23. března 1933.